

Framgångsfaktorer för de nya Landsbygdsutvecklingsprogrammen

© 123rf, Manuela Ferreira

Medlemsstaternas landsbygdsutvecklingsprogram för perioden 2014–2020 ska vara: efterfrågestyrda, resultatriktade, felfria och helt och hållet integrerade med annat utvecklingsstöd för landsbygdsområden. Dessa viktiga krav fastställdes vid ett seminarium med det europeiska nätverket för landsbygdsutveckling i december 2012 där man undersökte faktorer som är viktiga för framgångsrik planering av nästa generation landsbygdsutvecklingsprogram. Förmedling av innovation, miljöanpassning, delad förvaltning och goda styrelseformer var andra fenomen som konstaterades vara nödvändiga för framgångsrika landsbygdsutvecklingsprogram.

Förslagen till EU:s landsbygdsutvecklingspolitik under perioden 2014–2020 bygger på erfarenheter från tidigare programperioder och är avsedda att stärka landsbygdsutvecklingens ställning som en nödvändig del av den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP).

Viktiga frågor såsom globaliseringstrender, budgettätstramningar och miljömässig hållbarhet gör införandet av de nya landsbygdsutvecklingsprogrammen till en utmaning. Vid seminariet med det europeiska nätverket för landsbygdsutveckling framhölls det att det var nödvändigt för utvecklare av landsbygdsutvecklingsprogram att ta hänsyn till dessa frågor.

Finansierat av:

två pelare och bevarar de många fördelar som landsbygdsutvecklingsprogrammen innebär för medborgarna i alla medlemsstater.

”Vi måste skapa landsbygdsutvecklingsprogram där man enkelt kan ta fram verifierbara resultat, och som är bättre anpassade till landsbygdsområdenas verkliga utvecklingsbehov och helt och hållet integrerats med all annan finansiering. Utvecklare av landsbygdsutvecklingsprogram bör också tydligt prioritera insatser för att minska antalet fel.”

Kommissionär Dacian Cioloș

Att utforma de nya landsbygdsutvecklingsprogrammen

”Börja tidigt” var det första budskapet för alla som arbetar med utformning av landsbygdsutvecklingsprogram. GD AGRI betonar denna framgångsfaktor genom att redan nu i samarbete med medlemsstaterna anordna nationella seminarier för utvecklare av landsbygdsutvecklingsprogram. På dagordningarna för dessa seminarier finns exempelvis förklaringar om de föreslagna redskapen för ekonomisk förvaltning och nya administrativa system för perioden 2014–2020.

Diskussioner om ståndpunkter som Europeiska kommissionen och de olika länderna enas om¹ under kommissionens besök i medlemsstaterna kommer också att användas för att tydliggöra planeringsfrågor för landsbygdsutvecklingsprogram. Några viktiga prioriteringar för alla berörda parter är att undvika gemensamma problem som uppstått i samband med tidigare landsbygdsutvecklingsprogram och hitta fungerande lösningar för att hantera de många olika programuppgifterna.

Vid seminariet (där flera hundra delegater, bl.a. tjänstemän från förvaltningsmyndigheter, utbetalande organ, kommissionär Cioloș och höga tjänstemän vid Europeiska kommissionen deltog) bekräftade föreläsare och delegater att utvecklare av landsbygdsutvecklingsprogram står inför flera stora utmaningar. För att deras arbete ska bli framgångsrikt är det därför nödvändigt att omarbete landsbygdsutvecklingsprogrammen så att de bidrar till att Europa 2020-målen för smart och hållbar tillväxt för alla uppnås.

Kommissionär Cioloș upprepade detta och uppmanade delegaterna att utforma landsbygdsutvecklingsprogram som tydligt visar på det mervärde som landsbygdsutvecklingspolitiken kan medföra på dessa områden. Han konstaterade att man genom att öka resultatens synlighet, i kombination med att minska antalet fel, bidrar till en ytterligare stärkning av komplementariteten mellan den gemensamma jordbrukspolitikens

Här följer några exempel på brister vid planeringen av tidigare landsbygdsutvecklingsprogram:

- Otillräcklig kvantifiering av programmets resultat (indikatorer).
- Brister när det gäller att uppnå kvantifierade mål och välja projekt som visar prov på bästa praxis.
- Dålig koppling mellan strategi och vald verksamhet (bristfällig åtgärdslogik).
- Brist på tydligt fastställande av utvecklingsbehov i de områden där landsbygdsutvecklingsprogram genomförs.

1 Europeiska kommissionen genomför interna samrådsprocesser för att enas om ståndpunkter inför diskussioner om särskilda punkter om varje medlemsstats särdrag inom landsbygdsutvecklingspolitiken.

Förenklade landsbygdsutvecklingsprogram

Förenkling av landsbygdsutvecklingsprogrammets system är även fortsättningsvis en viktig uppgift för de som utformar programmen. Medlemsstaterna uppmanas att i nära samarbete med Europeiska kommissionen under de kommande månaderna arbeta med att förenkla systemen för landsbygdsutvecklingsprogram och genomförandeprocesser.

Regelbunden kommunikation och samarbete mellan berörda parter på nationell nivå och EU-nivå är särskilt uppskattat när det gäller att förbättra överensstämmelsen mellan landsbygdsutvecklingsprogrammen och den gemensamma strategiska ramen (CSF). Förenklingsåtgärder som påverkas av den gemensamma strategiska ramen bör bidra till att mer användarvänliga bestämmelser som gör de nya landsbygdsutvecklingsprogrammen mer tillgängliga och begripliga för förmåntagare kan införas.

Vid seminariet med det europeiska nätverket för landsbygdsutveckling betonade deltagarna att intressenternas engagemang under de olika landsbygdsutvecklingsprogrammets faser är en viktig framgångsfaktor för att uppnå målet om förenkling. Framgångsrika landsbygdsutvecklingsprogram är beroende av ett stabilt partnerskap, och förfaranden för goda styrelseformer måste inrättas för att se till att kommunikationen mellan de många parter som är involverade i utformningen av landsbygdsutvecklingsprogram fungerar väl.

Det är viktigt att samordna samarbetet och nödvändigt att ha en god kommunikation mellan myndigheterna bakom landsbygdsutvecklingsprogrammen och deras motparter från andra utvecklingsprogram för att dra nytta av fördelarna med synergieffekter och säkerställa att programmen är helt och hållet integrerade och skräddarsys utifrån nationella och regionala behov.

Samarbetet och de gemensamma arbetsmetoderna skulle innebära stora fördelar. De bidrar till att bygga upp och optimera de kritiska sakkunskaper från flera discipliner som krävs för framgångsrika landsbygdsutvecklingsprogram. En dialog med berörda parter är nödvändig för att öka insynen och förståelsen för en politik som anses vara komplicerad. Dessa samarbetsstrategier är några av de principer i fråga om goda styrelseformer för framgångsrik programutformning som GD AGRI och det europeiska nätverket för landsbygdsutveckling vill främja.

Tidigt engagemang från intressenter i utformningen av öppna beslutsfattandeprocesser är en beprövad metod när det gäller att minimera riskerna för fel. De berörda parterna kan även komma med värdefulla förslag och ge sin syn på hur man kan lösa problem när det gäller att skapa balans mellan förenklingsuppgifter och uppgifter kopplade till att minska antalet fel. Om en sådan balans uppnås underlättar detta exempelvis säkerställandet av enkla villkor för berättigande som förmåntagarna förstår. Komplicerade villkor bör undvikas. Förenklade system bidrar till en bättre överensstämmelse med villkoren för berättigande och minska antalet fel.

Felfria landsbygdsutvecklingsprogram

Antalet fel i fråga om landsbygdsutvecklingsprogram har ökat till oacceptabla nivåer under perioden 2007–2013. Därför måste utvecklare av nya landsbygdsutvecklingsprogram mer noggrant än tidigare beakta orsakerna till potentiella fel och fastställa vilka förfaranden som kan inrättas för att minska problemen.

För att värna om integriteten i landsbygdsutvecklingspolitiken och dess program är det nödvändigt att minska antalet fel i landsbygdsutvecklingsprogrammen. Att skydda offentliga medel och bibehålla EU-medborgarnas förtroende för verksamhet inom ramen för landsbygdsutvecklingsprogram framhålls som en nödvändig prioritering för att programmet ska bli framgångsrikt. Det är viktigt att redan från början att se till att alla förslag för verksamhet och stöd inom ramen för landsbygdsutvecklingsprogram baseras på korrekt och bekräftad efterfrågan.

Finansiella tak i nya landsbygdsutvecklingsprogram kommer att fastställas utifrån åtgärd (dvs. inte som tidigare utifrån axel). I och med detta blir det ännu viktigare med noggranna och realistiska bedömningar av vilken efterfrågan som kan förväntas för varje föreslagna åtgärd. Arbetet med fastställandet av innehållet för SWOT-analys är avgörande när det gäller att informera om och fastställa verkliga efterfrågenivåer.

Genom en korrekt efterfrågeanalys minskar risken för att underutnyttjade medel används till verksamhet som inte är stödberättigad.

Efterfrågestyrda strategier för framgångsrika landsbygdsutvecklingsprogram bör därmed omfatta mer än konventionella efterfrågeindikatorer såsom arbetslöshetsnivåer, uppgifter om BNP, prioriteringsvarianter osv. Inom kvalitetsstrategier i fråga om efterfrågeanalys bör även ett områdes upptagningsförmåga för varje åtgärd inom ramen för landsbygdsutvecklingsprogram som föreslås på åtgärdsnivå beaktas.

Vid förhandsbedömning av upptagningsförmågan kan exempelvis följande faktorer beaktas: prognoser för tillgänglighet till potentiell medfinansiering från olika målgrupper, målgruppernas motivation när det gäller att delta i stödsystem för landsbygdsutvecklingsprogram och andra frågor såsom kompetens eller infrastruktur, som kan ha en såväl positiv som negativ inverkan på upptagningsförmågan och efterfrågan på finansiering av landsbygdsutvecklingsprogram inom ett område.

De utbetalande organen måste intyga att valet och utformningen på åtgärderna inom ramen för landsbygdsutvecklingsprogrammen inte ger upphov till risker för fel. Delad förvaltning av programprocessen mellan förvaltningsmyndigheter, utbetalande organ och andra lämpliga intressenter bör därför framhållas som en pragmatisk framgångsfaktor för landsbygdsutvecklingsprogram.

Kontroll av landsbygdsutvecklingsprogram

Ett annat mål för utvecklingarna av programmen är att minska riskerna för fel och upprätta stabila förfaranden för att spåra genomförandet av verksamhet inom ramen för landsbygdsutvecklingsprogram. Detta är viktigt för att styra utgifter och kontrollera att pengarna används för det som de är avsedda för. Effektiva kontroller måste planeras när det gäller följande:

- Att garantera att urvalet av berättigade projekt bygger på en stark efterfrågan samtidigt som de har potential för att på ett tydligt sätt bidra till målen med landsbygdsutvecklingsprogram.
- Att övervaka utförandet av godkända projekt för att bekräfta att de förblir felfria.

Förutom att omfatta stabila och öppna förfaranden för dessa kontroller måste framgångsrika landsbygdsutvecklingsprogram även vara en garanti för att tillräcklig kompetens och kapacitet finns vid rätt tid och på rätt plats för att kontrollerna ska kunna genomföras på ett effektivt sätt.

Vid seminariet med det europeiska nätverket för landsbygdsutveckling konstaterades det flera gånger hur viktigt det är med starka kompetensuppsättningar och system när det gäller att anpassa och spåra stöd för landsbygdsutvecklingsprogram.

Övervakning och utvärdering

Åtgärder har genomförts för att förbättra övervaknings- och utvärderingsmetoderna. Den ökade tonvikten vid rapportering om landsbygdsutvecklingspolitik kommer att bidra till att fler resultatriktade och ansvarsfulla åtgärder inom ramen för landsbygdsutvecklingspolitik kan uppnås. Användningen av tillförlitliga och aktuella grundläggande uppgifter att mäta framstegen mot är en nödvändig förutsättning för denna princip. Kvaliteten på de metoder som använts för att samla in grundläggande uppgifter i samband med tidigare lantbruksutvecklingsprogram ansågs vara bristfällig och i behov av förbättringar.

Insamlingen av grundläggande uppgifter måste integreras i SWOT-analysen. Programutvecklingarna måste bl.a. sammanställa tillräcklig information om det aktuella läget när det gäller övergripande prioriteringar för landsbygdsutvecklingsprogram, närmare bestämt klimatåtgärder, miljö och innovation.

Dessa övergripande teman speglar högnivåmålen i strategin Europa 2020 för tillväxt och välfärd i alla medlemsstater. Inom ramen för landsbygdsutvecklingsprogrammen måste programmets bidrag till dagordningarna för klimat, miljö och innovation regelbundet rapporteras. En grundlig analys av varje område för landsbygdsutvecklingsprogram i fråga om miljöhantering, innovationsstöd och klimatåtgärder (anpassning och minskning) är en nödvändig utgångspunkt för framgångsrik planering av landsbygdsutvecklingsprogram.

Utvecklare av landsbygdsutvecklingsprogram måste även se till att användarvänliga förfaranden inrättas så att finansiering inriktas på projekt som kompletterar de övergripande temana. Deltagarna vid seminariet med det europeiska nätverket för landsbygdsutveckling uppmärksammade den nya politiska flexibiliteten när det gäller att främja stödet till mer än en åtgärd. Detta leder till möjligheter att tillföra mervärde och mångdubbla effekterna i fråga om övergripande teman samt andra åtgärdsområden.

Planering av landsbygdsutvecklingsprogram

Därför är det utan tvekan en god idé att tidigt börja planera in alla dessa viktiga faktorer som ska beaktas i fråga om landsbygdsutvecklingsprogram. Planeringsverktygen kan hjälpa till att kartlägga och hantera de olika faserna i programmeringsprocessen. Sådana förberedelser kan även vara till hjälp när medlemsstaterna ska samordna arbete som utförs parallellt i samband med att innehåll för samarbetsavtal på högre nivå fastställs.

Effektivitet och andra fördelar kan uppnås genom att utvärderare som genomför förhandsbedömningar engageras i ett tidigt skede och därefter regelbundet under hela processen för landsbygdsutvecklingsprogrammet.

Rapporter från seminariets olika delar

Utöver ovannämnda allmänna faktorer att beakta angående utformning av landsbygdsutvecklingsprogram undersökte deltagare vid seminariet med det europeiska nätverket för landsbygdsutveckling även i detalj flera specifika aspekter för framgångsrik planering av landsbygdsutvecklingsprogram.

Seminarierna användes för att i detalj fastställa vad utvecklare av landsbygdsutvecklingsprogram måste känna till när det gäller följande:

- Att främja övergripande teman i fråga om innovation, klimatåtgärder och miljö.
- Att säkerställa goda styrelseformer i programmeringsprocesser, bl.a. genom uppbyggnad av nätverk och effektiv delad förvaltning av planeringsuppgifter.
- Modifieringar av systemet för övervakning och bedömning av landsbygdsutvecklingsprogram.
- Att stärka kopplingen mellan olika territoriella intressenter som använder sig av Leadermetoden.

Resultat av seminarium: Hur gör du för att främja kunskapsöverföring och innovation i nya landsbygdsutvecklingsprogram?

Innovation och kunskapsöverföring är viktiga redskap för landsbygdsutvecklingen i Europa. Detta faktum återspeglas i förslaget om att införa innovationsstöd som ett övergripande tema för medlemsstaternas landsbygdsutvecklingsprogram för 2014–2020.

Därför ska innovation inom landsbygdsutveckling inte på något sätt betraktas som elitistiskt. Nya strategier för utvecklingen av affärsverksamhet, förvaltning av miljöresurser och/eller verksamhet i lokala samhällen är relevanta och genomförbara för alla som tycker att Europas landsbygd är viktig. Dessutom fortsätter innovation inom processer och förfaranden som används för genomförande av landsbygdsutvecklingsprogram att vara en mycket viktig faktor för utvecklare av landsbygdsutvecklingsprogram.

© 123rf, Pires

En viktig uppgift för utvecklare av landsbygdsutvecklingsprogram är att stödja system som på ett effektivt sätt kan förmedla innovation i alla dess former och främja kunskapsöverföring. Alla åtgärder inom ramen för landsbygdsutvecklingsprogrammet måste utformas för att prioritera och spåra innovationsbidrag, men samtidigt förväntas landsbygdsutvecklingsåtgärder för att finansiera samarbete, rådgivning och tekniskt stöd bli vanligt förekommande källor för innovationsstöd.

Inom ramen för efterfrågeanalys, urvalskriterier och övervakningsförfaranden för dessa åtgärder måste därför flera faktorer särskilt uppmärksammas. För det första måste kompletterande innovationsstöd för landsbygdsområden noggrant planeras och dubbelarbete undvikas. Detta innebär att det krävs medvetenhet om och samarbete med annan innovationsfinansiering (däribland stöd från Europeiska strukturfonden och Europeiska investeringsfonden, Horisont 2020 – ramprogrammet för forskning och innovation och/eller andra källor).

Utvecklare av landsbygdsutvecklingsprogram bör se till att beprövade förfaranden har inrättats för medel inom landsbygdsutvecklingsprogram som är särskilt inriktade på innovation och mervärde. Urvals- och inriktningsprocesser måste leda till att stöd till landsbygdsutvecklingsprogram inriktas på att uppfylla strategiska mål för dessa program. Processerna måste även kunna filtrera bort gamla kunskaper inom ett visst område.

En lika viktig faktor när det gäller att planera innovation är riskhantering. Risk är en aspekt som måste beaktas i alla system för innovationsstöd. Bra processutformning kan bidra till att hantera risker och delegater vid seminariet med det europeiska nätverket för landsbygdsutveckling betonade den roll som bestämmelser för upprättande av resultatmilstolpar har. De främjar stegvisa strategier för genomförandet av projektfinansiering av innovation och kan användas för att styra delfinansiering av projekt som har potential, men är förknippade med högre risker.

Ett annat råd från deltagarna vid seminariets innovationsdel var att utnyttja möjligheten att använda en garantifond för att hantera risker. Det rådde bred samsyn om att man inom övervakning och utvärdering av innovationsprojekt bör vara medveten om att "misstag" kan ge viktiga lärdomar inför framtida utvecklingsåtgärder. Man var även överens om att kontraproduktiva förfaranden som kan ha en ogynnsam effekt på innovation och efterfrågan på landsbygdsutvecklingsprogram bör undvikas (t.ex. att man vid "misslyckade" innovationsprojekt måste återbetala stöd).

Utvecklare av landsbygdsutvecklingsprogram kan lära sig mycket av erfarenheterna från den aktuella programperioden. Dessa erfarenheter kan hjälpa fokusgruppen för kunskapsöverföring och innovation i det europeiska nätverket för landsbygdsutveckling att förstå hur framtida stöd för kunskapsöverföring och innovation (Knowledge Transfer and Innovation, KT&I) skulle kunna fungera på ett mer effektivt sätt².

Faktorer att hålla i åtanke för landsbygdsutvecklingsprogram i fråga om kunskapsöverföring och innovationsstöd:

- Förstå den verkliga omfattningen i fråga om efterfrågan på innovationsstöd i ett område för landsbygdsutveckling.
- Uppmuntra den produktiva roll som nätverksarbete har när det gäller att förmedla innovation.
- Främja kanaler enligt principen nedifrån och upp för att utforska och föreslå innovationsmöjligheter.
- Undvika att definiera innovation, men fokusera på att utforma innovationsprocesser.
- Tillämpa flexibilitet för att kombinera olika typer av stöd (finansiering och/eller annat stöd) med en blandning av olika kompetenser.
- Stödja användning av lokala aktörer. Dessa rådgivare och innovationsförmedlare bör vara välutbildade.
- Inse vilka risker som finns och se till att systemen är utrustade för att hantera fel.

2 Läs mer om det arbetet som det europeiska nätverket för landsbygdsutveckling utför när det gäller kunskapsöverföring och innovation på:
http://enrd.ec.europa.eu/themes/research-and-innovation-gateway-development/kt-innovation/en/kt-innovation_en.cfm

Resultat av seminarium: Hur integrerar man miljö- och klimatfrågor i de nya landsbygdsutvecklingsprogrammen?

På landsbygden i Europa finns den stora majoriteten av EU:s miljöresurser och landsbygden har även en viktig roll när det gäller att hjälpa Europa att uppfylla dess globala åtaganden i fråga om klimatåtgärder. Det finns flera olika utvecklingsmöjligheter för landsbygdsområden, alltifrån hållbara strategier till miljöhantering, och klimatåtgärder som är inriktade på både minskning och anpassning. Därför kommer alla de nya landsbygdsutvecklingsprogrammen proaktivt att leda till att stöd till projekt som på ett positivt sätt bidrar till medlemsstaternas miljö- och klimatmål främjas och prioriteras.

Eftersom miljö och klimat är övergripande teman i alla landsbygdsutvecklingsprogram för 2014–2020 bör dessa frågor hanteras inom ramen för alla åtgärder. Delegater vid seminariet med det europeiska nätverket för landsbygdsutveckling betonade detta och konstaterade att det inte bör finnas några särskilda miljö- eller klimatdelar i de nya landsbygdsutvecklingsprogrammen, utan att dessa frågor bör vara övergripande. Det innebär att *alla* åtgärder inom ramen för landsbygdsutvecklingsprogrammen bör planeras i enlighet med detta. Inom planeringen måste man noggrant beakta varje åtgärds potential att skapa miljö- och klimatrelaterade resultat.

Den stora betydelse som dessa övergripande teman har märks även i tillgången till särskilda åtgärder inom ramen för landsbygdsutvecklingsprogram som specifikt hanterar ekosystem (prioritet 4) och resurseffektivitet/klimat (prioritet 5). Även om dessa åtgärder förväntas leda till att antalet källor till miljövänslig finansiering ökar uppmanas utvecklare av lantbruksutvecklingsprogram att se till att miljöalternativ även ingår i alla andra former av åtgärdsstöd. Förslag inom den nya rättsliga ramen för landsbygdsutvecklingspolitik ger utvecklare av landsbygdsutvecklingspolitik stor flexibilitet att vara kreativa genom att denna centrala princip garanteras.

Eftersom miljö- och klimatfrågorna är så högt prioriterade av utvecklarna av landsbygdsutvecklingsprogrammen bör man vid förhandsbedömningar ägna särskild uppmärksamhet åt vilken nivå i fråga om miljösäkring som har uppnåtts och kan uppnås genom varje åtgärd som föreslås i varje landsbygdsutvecklingsprogram.

Framgångsrik planering av miljö och klimatstöd bör även bidra till centrala allmänna mål när det gäller att uppnå efterfrågestyrda, resultatnriktade, felfria och helt och hållet integrerade landsbygdsutvecklingsprogram. Detta kan uppnås genom planering för kontinuitet under ett landsbygdsutvecklingsprograms hela livslängd.

Under SWOT-analysen bör miljövänliga mål först beaktas. Miljöanpassningsprocesserna bör också vara inriktade på åtgärdsstöd vid bekräftade miljö- och/eller klimatbehov genom att utgå från urvalskriterier och andra genomförandeverktyg. Dessutom bör rapporteringen av dessa övergripande teman stärkas för att bevisa att miljövänliga resultat för alla åtgärder uppnås.

En grundlig analys av miljökontexten för området inom landsbygdsutveckling är en nödvändig utgångspunkt. Detta bidrar till att väl underbyggda beslut kan fattas om de områden som är i störst behov av olika typer av miljöhantering och stöd för klimatåtgärder. Utifrån resultatet av behovsanalysen kan grundläggande uppgifter tas fram. Dessa uppgifter kan användas för att mäta framstegen för landsbygdsutvecklingsprogram. Dessutom tydliggörs hur efterfrågan på tillgängliga medel ser ut, och resultatmål kan upprättas.

Användningen av målinriktningverktyg uppmuntras för att uppnå mer effektiva metoder än om mer allmänt inriktade tekniker används. Urvalskriterier bör användas på lämpligt sätt så att finansieringen av landsbygdsutvecklingsprogram ägnas åt att tillgodose de behov som fastställts och uppnå resultatmålen.

©123rf, Peter Wollings

Exempelvis bör den roll som investeringsåtgärder spelar i fråga om klimatåtgärder och genomförandet av miljö tjänster inte underskattas, vilket tidigare har skett. Investeringsåtgärder kan kombineras med miljöåtgärder inom jordbruk för att öka konkurrenskraften på gårdsnivå och uppnå lösningar som gynnar alla parter.

Prioriteringen att planera in mer resultat inriktade landsbygdsutvecklingsprogram innebär att alla landsbygdsutvecklingsprogram bör omfatta lämpliga system för att mäta och förklara sina bidrag till miljö- och klimatmålen. Detta innebär att upprätta korrekta grundläggande uppgifter och kan även omfatta stärkande av förmånstagares och administratörers miljöövervakningskapacitet för alla åtgärder inom ramen för landsbygdsutvecklingsprogram.

Vägledning och exempel på fallstudier där man undersöker hur detta ska göras i praktiken har utformats av fokusgruppen för miljö tjänster i det europeiska nätverket för landsbygdsutveckling³. Deltagarna vid seminariet fick ta del av en granskning av fokusgruppens huvudsakliga budskap som kompletterades av annan praktisk rådgivning om metoder för att ägna finansiering av landsbygdsutvecklingsprogram åt särskilt aktuella klimatfrågor (med programmeringsverktyg som utvecklats inom ramen för projektet Oscar – <http://sitem.herts.ac.uk/aeru/oscar/index.htm>).

Delegaterna vid seminariet diskuterade fördelarna med att inrikta övergripande teman med hjälp av kombinationer av stöd på åtgärdsnivå. Synergilösningar som utformats för att skapa mervärde i fråga om miljöresultat av åtgärder inom ramen för landsbygdsutveckling framhölls som genomförbara om de planeras på lämpligt sätt i tid. Genom att kombinera s.k. mjukt stöd (dvs. information, utbildning, kapacitetsskapande, samarbete osv.) med s.k. hårt stöd för kapitalarbete och/eller miljöhantering säkerställs mer hållbara resultat av stöd till landsbygdsutvecklingsprogram.

Enhetlighet förblir en gemensam framgångsfaktor när det gäller att planera in miljöanpassning av stödet inom varje skede av landsbygdsutvecklingsprogrammen. Miljöanpassningsåtgärderna måste också vara enhetliga och integreras med annat finansieringsstöd i området för ett landsbygdsutvecklingsprogram.

Miljö- och klimatproblem måste hanteras inom all finansiering från de europeiska struktur- och investeringsfonderna. För planering av landsbygdsutvecklingsprogram kommer det att krävas framgångsrik samordning med dessa andra stödinstrument. Planeringen av landsbygdsutvecklingsprogram bör fungera som en garanti för att åtgärder inom ramen för landsbygdsutvecklingsprogram maximeras så att luckor som annan finansiering kanske inte täcker fullt ut kan täckas. På samma sätt kan annan finansiering användas för att tillföra mervärde till landsbygdsutvecklingsprogrammen på miljöområdet. Risker för dubbelfinansiering bör undvikas. Vid seminariet med det europeiska nätverket för landsbygdsutveckling konstaterades det att bl.a. transport och energianvändning i landsbygdsutveckling samt arbetsinriktade åtgärder mellan tätorter och landsbygd är särskilt relevanta för integrerad planering av den gemensamma strategiska ramen.

Faktorer att hålla i åtanke för landsbygdsutvecklingsprogram i fråga om miljöhantering och klimat:

- Se till att SWOT-analysen omfattar en grundlig genomgång av miljöhanteringsbehoven och stödmöjligheterförknippade med dessa i ett område för landsbygdsutveckling.
- Använda urvalskriterier i alla åtgärder för att prioritera projekt som på ett positivt sätt bidrar till de övergripande temana.
- Rikta in stödet till landsbygdsutvecklingsprogram på projekt där man arbetar med den konstaterade efterfrågan.
- Kombinera åtgärdsstöd i lösningar som maximerar landsbygdsutvecklingsprogrammets potential.
- Anta resultat inriktade strategier för planering av miljöstöd i alla åtgärder.
- Övervakningskapaciteten hos alla intressenter inom landsbygdsutvecklingsprogram bör anpassas till behoven i fråga om övervakning av landsbygdsutvecklingsprogram.
- Integrera stöd för landsbygdsutvecklingsprogram med annat motsvarande territoriellt stöd.

³ Läs mer om det arbete som det europeiska nätverket för landsbygdsutveckling utför när det gäller att främja miljöarbete på: http://enrd.ec.europa.eu/themes/environment/environmental-services/en/environmental-services_en.cfm

Resultat av seminarium: Effektiv delad förvaltning

En nödvändig förutsättning för framgångsrik planering är effektiv samordning och samarbete mellan förvaltningsmyndigheter, utbetalade organ, certifieringsorgan och andra organisationer med formellt ansvar för genomförandet av ett landsbygdsutvecklingsprogram.

Många intressenter kan gynnas av många fördelar om fullt fungerande delade förvaltningssystem används. Delegaterna vid seminariet med det europeiska nätverket för landsbygdsutveckling enades om att alla som arbetar med förvaltning av landsbygdsutvecklingsprogram kan gynnas av den effektivitet som samarbetsinriktade arbetsmetoder ger upphov till. Man var också överens om att fördelarna av gemensamma processer var värda det arbete som testning och finjustering av framgångsrika arbetsmetoder innebär.

Enhetlighet är alltså en avgörande framgångsfaktor för framgångsrik planering av gemensamma förvaltningsförfaranden för landsbygdsutvecklingsprogram. Det omfattar enhetlighet i fråga om finansförvaltning, IT-system, granskningar och kontroller. Enhetligheten kommer att kompletteras av en ändring av systemet för 2014–2020 som innebär att endast ett utbetalande organ per medlemsstat eller region hanterar båda delarna.

Avsikten är att alla berörda förvaltningar ska få hjälp att förbli fokuserade på samma uppsättning utvecklingsprioriteringar genom förfaranden för att garantera enhetlig gemensam finansförvaltning av landsbygdsutveckling. Landsbygdsutvecklingsprogram och alla intressenter i förvaltningssystemet bör tillämpa enhetliga principer när det gäller deras grundläggande existensberättigande: dvs. deras roll när det gäller att uppnå de strategiska målen med landsbygdsutvecklingsprogram.

Delad förvaltning av landsbygdsutvecklingsprogram innebär värdefulla möjligheter att förbättra effektiviteten i fråga om åtgärder inom ramen för landsbygdsutvecklingsprogram. Samordnade arbetsmetoder bör leda till att balans skapas mellan vikten av åtgärdslogiken och vikten av att förebygga fel. Genom denna strategi understryks landsbygdsutvecklingsprogrammets intressenters förmåga att se till att pengarna går till det de är avsedda för.

Fokuseringen på gemensamma förvaltningssystem för landsbygdsutvecklingsprogram i åtgärdslogiken för 2014–2020 måste ske på olika nivåer. Detta omfattar mättningsnivå eftersom finansiell planering och finansiellt genomförande under

den kommande planeringsperioden uttryckligen måste baseras på en tydlig och gemensam överenskommelse om prioriteringar för landsbygdsutvecklingsprogram och uppsättningen gemensamma indikatorer för varje åtgärd.

Den delade förvaltningen på åtgärdsnivå kommer att främja den delade förvaltningen för alla högre nivåer i ett förvaltningssystem för landsbygdsutvecklingsprogram. Uppmärksamhet bör ägnas åt nya förvaltningsregler på åtgärdsnivå, exempelvis sådana som rör gemensam förvaltning av nya finansiella instrument⁴, paketlösningar för åtgärdsstöd eller delprogram inom landsbygdsutvecklingsprogram.

Därmed kan förutsättningar för framgångsrik planering skapas genom att man i ett tidigt skede upprättar gemensamma arbetsförfaranden för hantering av myndigheter, utbetalande organ, mellanhänder och certifieringsorgan. Det kommer att vara särskilt viktigt att börja tidigt när det gäller att tillåta delad förvaltning av och delat ansvar för de processer inom landsbygdsutvecklingsprogram som är involverade när det gäller utarbetande av samarbetsavtal, fastställande av prioriteringar och indikatorer.

Faktorer att hålla i åtanke för landsbygdsutvecklingsprogram i fråga om delade förvaltning:

- Börja tidigt och testa gemensamma förvaltningssystem som är inkluderande och effektiva.
- Se till att alla berörda parter förstår vad deras roll går ut på när det gäller att bidra till att målet med landsbygdsutvecklingsprogrammet uppnås.
- Se till att alla berörda parter förstår vad pengarna är avsedda för (och varför).
- Förvaltningsmyndigheter och utbetalande organ måste gemensamt genomföra en förhandsbedömning av alla föreslagna åtgärder inom ramen för landsbygdsutvecklingsprogram för att kontrollera och bevisa att åtgärder och åtgärdsresultaten kan verifieras och kontrolleras.

4 Se utgåva 13 av EU Rural Review for advice and guidance about RDP Financial Instruments.
http://enrd.ec.europa.eu/publications-and-media/eu-rural-review/en/eu-rural-review_en.cfm

Resultat av seminarium: Goda styrelseformer vid utformningen av landsbygdsutvecklingsprogram

Relevansen och potentialen för samarbetet kommer att fortsätta att öka, och arbetet kommer att bli ett effektivt verktyg för framgångsrik planering av landsbygdsutvecklingsprogram. Därför är det viktigt att alla som arbetar med landsbygdsutvecklingsprogram förstår de regler och föreskrifter som medlemsstaterna enats om när det gäller EU:s

landsbygdsutvecklingspolitik. Detta har en stor betydelse när det gäller förfarandena för utformningen av landsbygdsutvecklingsprogram samt samarbetsavtal.

Metoder för goda styrelseformer i fråga om samarbete inom landsbygdsutvecklingsprogram måste därför planeras in och fastställas under 2013. Syftet med förfarandena för goda styrelseformer är att fokusera på och gynnas av det mervärde som samarbete kan medföra när det gäller att främja ägande och stöd för landsbygdsutvecklingsprogram på flera nivåer.

Planeringen av verkliga samarbetsprinciper kan bidra till att SWOT-analysen främjar bättre tematisk och territoriell inriktning av åtgärder inom ramen för landsbygdsutvecklingsprogram. Samarbete ger också stora fördelar när det gäller att utforma optimala och effektiva system för genomförande av landsbygdsutvecklingsprogram.

Kunskapsfördelar kan nås genom att alla intressenter engageras under ett landsbygdsutvecklingsprogramms hela livslängd. Syftet med förberedelserna för goda styrelseformer bör därför vara att upprätta strukturer som kan ge effektiva resultat, inte bara under den förberedande fasen, utan även under genomförandet av landsbygdsutvecklingsprogrammet och utvärderingsfaserna.

Genom att fastställa principer för goda styrelseformer under ett landsbygdsutvecklingsprogramms hela livslängd bidrar man till att intressenterna engageras i genomförandefaserna (under såväl projektval som insamling och analys av övervakningsuppgifter). Dessutom tillförs mervärde under utvärderingsprocesserna vilket kan påverka den strategiska inriktningen och de operativa förfarandena i ett program.

Ett aktivt engagemang från alla intressenter är en nödvändig förutsättning för att landsbygdsutvecklingspolitiken ska bli framgångsrik.

En framgångsfaktor för att uppnå målen när det gäller goda styrelseformer är att välja bästa tänkbara samarbetspartner. Det är viktigt att ha en balanserad metod för att engagera offentliga och privata samarbetspartner samt företrädare för det civila samhället. Öppna förfaranden bör inrättas för att förhindra riskerna för att obalans uppstår.

I artikel 5 i förslaget till förordning om gemensamma bestämmelser anges vilka huvudkategorier av samarbetspartner som bör engageras i samarbetsavtal och programförberedelser: Behöriga regionala och lokala myndigheter, tätortsmyndigheter och andra offentliga myndigheter, ekonomiska samarbetspartner och arbetsmarknadens parter, organ som företräder det civila samhället, däribland miljörelaterade samarbetspartner, icke-statliga organisationer och organ som ansvarar för främjandet av jämställdhet och icke-diskriminering.

Ett sätt att uppnå goda styrelseformer är att formalisera arbetsmetoder mellan samarbetspartner. Formaliserade samarbetsavtal förväntas bli ett nytt rättsligt krav för landsbygdsutvecklingsprogrammen för 2014–2020, och Europeiska kommissionen håller på att utforma en gemensam uppförandekod för att ange hur principerna som anges i artikel 5 i förordningen om gemensamma bestämmelser kan genomföras av medlemsstaterna⁵.

Delegaterna vid seminariet med det europeiska nätverket för landsbygdsutveckling informerades om uppförandekoden och hur viktiga både rådgivnings- och kommunikationsverktyg är inom ramen för denna när det gäller att uppnå goda styrelseformer. Vid diskussionerna under seminariet uppmärksammade man det faktum att ett mål för utvecklarna av landsbygdsutvecklingsprogram bör vara att organisera rådgivnings- och kommunikationsverksamhet så att man undviker att enbart fokusera på ämnen som rör anslag av finansiering till olika typer av åtgärder eller förmånstagare i fråga om landsbygdsutvecklingsprogram.

När det gäller metoder för goda styrelseformer krävs det rådgivning och kommunikation med/mellan samarbetspartner för att fokusera på att tydliggöra de viktigaste utmaningarna och möjligheterna inom landsbygdsutveckling i ett område. Därefter kan man inleda en dialog angående beslut om finansieringsanslag för att skapa målinriktade åtgärder och hantera fastställda behov och efterfrågan på ett väl underbyggt sätt.

Tekniskt stöd från de aktuella budgetarna för landsbygdsprogrammen 2007–2013 finns tillgängligt för att hjälpa medlemsstaterna att använda sig av rådgivningsplattformar under planeringen av de nya landsbygdsutvecklingsprogrammen. Finansiering av tekniskt stöd från perioden 2014–2020 förväntas också bli tillgängligt i syfte att stärka samarbetsmetoderna under varje landsbygdsutvecklingsprogramms livslängd.

⁵ Annan användbar information om uppförandekoden förklaras i ett arbetsdokument från Europeiska kommissionen som finns på: <http://ec.europa.eu/esf/main.jsp?catId=67&langId=sv&newsId=7956>

Några rådgivningsplattformar för landsbygdsutvecklingsprogram som är värda att lyfta fram är övervakningskommittén och landsbygdsutvecklingsprogrammet på nationell eller regional nivå. Deltagarna vid seminariet med det europeiska nätverket för landsbygdsutveckling fick veta att rådgivningsplattformar med öppna medlemskapsförfaranden kan omfatta möjligheter att vara mer inkluderande än de mer rigida och formella samarbetsmodellerna. Flexibilitet betraktades också som användbart för att uppmuntra en större kritisk massa i fråga om sakkunskaper inom landsbygdsutvecklingsprogrammets styrningsorganisation.

Vid seminariet lyftes även kontinuerligt utbyte av god praxis mellan samarbetspartner fram som en fördelaktig komponent i fråga om metoder för goda styrelseformer. Utvecklare av landsbygdsutvecklingsprogram rekommenderas att på ett objektivt sätt analysera potentialen i befintliga nätverksstrukturer för att utföra dessa uppgifter kopplade till kunskapsöverföring. Inom planeringen av landsbygdsutvecklingsprogram kan man försöka se till att lämpliga nätverksstrukturer har inrättats för början av perioden 2014–2020.

Sociala medier och andra kommunikationsverktyg erbjuder möjligheter att främja dialog och engagera intressenter i planeringsprocessen för landsbygdsutvecklingsprogram.

Nationella landsbygdsnätverk kan vara viktiga rådgivningsplattformar för att nå ut till ett brett spektrum av intressenter⁶. En uppgift är att hjälpa till att omvandla potentiellt komplexa koncept och språk till mer användarvänliga förklaringar och terminologi som olika intressenter enkelt kan relatera till och förstå.

Faktorer att hålla i åtanke för landsbygdsutvecklingsprogram i fråga om metoder för goda styrelseformer:

- Samarbetsmetoder tillför mervärde till landsbygdsutvecklingsprogrammen.
- Landsbygdsutvecklingsprogrammen måste formalisera samarbetsavtalen med hjälp av en uppförandekod.
- Tidiga investeringar i rådgivning och kommunikation kan ge kostnadseffektiva planeringsfördelar.
- Att fastställa och utbyta exempel på god praxis (i fråga om projekt och förvaltning av landsbygdsutvecklingsprogram) är god praxis när det gäller goda styrelseformer.
- Befintliga nätverksstrukturer kan planeras in så att deras strategiska potential stärks.
- Processer för bedömning (i förväg, samtidigt som programmet pågår, efteråt) bör planeras för att bedöma hur framgångsrikt samarbetet varit för varje landsbygdsutvecklingsprogram.

Resultat av seminarium: Övervakning och utvärdering av de nya landsbygdsutvecklingsprogrammen

Planeringen av framgångsrika system för övervakning och utvärdering kommer utan tvekan bidra till den övergripande framgången med landsbygdsutvecklingsprogram. Planeringen bör därför återspegla det faktum att övervakning och utvärdering inte enbart handlar om att rapportera resultat, och övertygelsen att övervakning och utvärdering är nödvändigt för att tillhandahålla viktiga uppgifter som krävs för att uppnå rätt inriktning och resultat i fråga om landsbygdsutvecklingsprogram bör stärkas.

I förslagen till EU:s landsbygdsutvecklingspolitik för 2014–2020 understryks sådana principer. Syftet med att fästa större vikt vid övervakning och utvärdering i landsbygdsutvecklingspolitiken är att hjälpa medlemsstaterna att nå bättre resultat inriktade och ansvarsfulla åtgärder inom ramen för landsbygdsutvecklingsprogrammen. För planeringen av landsbygdsutvecklingsprogram måste därför förfaranden och villkor för följande upprättas:

- Att säkerställa kvaliteten på övervakning och utvärdering.
- Att på ett effektivt sätt utnyttja resultatet av övervakning och utvärdering.

Ett nytt system för övervakning och utvärdering utarbetas för landsbygdsutvecklingsprogrammen för 2014–2020. Systemet gäller åtgärder och fokusområden inom landsbygdsutvecklingsprogram. Genom systemet kommer landsbygdsutvecklingsprogrammen kunna bli mer resultat inriktade och utvecklarna bör i ett tidigt skede beakta det nya systemet.

Användbar information om förhandsbedömning av landsbygdsutvecklingsprogrammen för 2014–2020 finns tillgängligt från det europeiska utvärderingsnätverket för landsbygdsutveckling i dokumentet *Getting the most from your RDP*.

Den nuvarande gemensamma övervaknings- och utvärderingsramen är det huvudsakliga referensverktyget för utvecklare av landsbygdsutvecklingsprogram. För perioden 2014–2020 har övervaknings- och utvärderingssystemet moderniserats och kommit att omfatta båda delarna i den gemensamma jordbrukspolitik. Detta kommer att leda till att synligheten för medlemsstaternas utvecklingsstöd för landsbygdsområden ökar ytterligare.

Andra nya aspekter av övervakning och utvärdering för landsbygdsutvecklingsprogrammen för 2014–2020 omfattar användningen av utvärderingsplaner. Planeringsprocesserna måste omfatta förberedelser för och godkännande av dessa utvärderingsplaner. Innehållet i utvärderingsplanerna bör leda till att detaljerna i övervakningen och utvärderingen förtydligas och formaliseras, exempelvis tidsplanering, system för uppgiftsinsamling och förfaranden för att fastställa hur utvärderingsresultaten ska användas.

Ingen utvärdering efter halva programtiden krävs för nya landsbygdsutvecklingsprogram, men under 2017 och 2019 kommer de årliga genomföranderapporterna för landsbygdsutvecklingsprogrammen att förbättras. 2017 kommer de årliga genomföranderapporterna att innehålla uppgifter om eventuella förändringar som kan behövas i landsbygdsutvecklingsprogrammen. 2019 kommer de att innehålla en sammanfattning av tillfälligt resultat av landsbygdsutvecklingsprogram.

Beslut om frigörandet av medel för resultatreserven kommer att fattas under 2019, utifrån en angiven uppsättning milstolpar som ska anpassas till uppsättningen huvudsakliga indikatorer för landsbygdsutvecklingsprogrammet. De som deltog vid den del av seminariet med det europeiska landsbygdsnätverket då övervakning och utvärdering behandlades betonade att planeringen kräver särskild omsorg vid valet av indikatorer för resultatreserv. Dessa bör spegla den övergripande åtgärdslogik som landsbygdsutvecklingsprogrammets intressenter har enats om och får inte innebära risk för någon oavsiktlig snedvridning.

Antalet resultatindikatorer under den nya programperioden kommer att minska i syfte att förenkla och stärka förvaltningen av landsbygdsutvecklingsprogram.

Ytterligare en viktig faktor för utvecklare av landsbygdsutvecklingsprogram att ta hänsyn till rör datakällors jämförbarhet (t.ex. för kontextindikatorer). Dessa bör garanteras på EU-nivå. Dessutom måste man, under planeringen av resultatnriktade system, på åtgärdsnivå (och andra nivåer) fokusera på att öka synligheten när det gäller framstegen mot landsbygdsutvecklingsprogrammets övergripande teman (innovation, miljö och klimatåtgärder).⁸

Faktorer att hålla i åtanke för landsbygdsutvecklingsprogram i fråga om övervakning och utvärdering:

- Rätt planering av övervakning och utvärdering är mycket viktigt för landsbygdsutvecklingsprogrammen.
- Mer tonvikt på resultatnriktade strategier kommer att leda till ökad synlighet för åtgärder inom ramen för landsbygdsutvecklingsprogram.
- Utvärderingsplaner ger värdefulla redskap för hantering av övervakning och utvärdering.
- Förfaranden och indikatorer för övervakning och utvärdering av delprogram inom landsbygdsutvecklingsprogram, resultatreserv och övergripande teman måste utformas för att anpassas till det övergripande landsbygdsutvecklingsprogrammet.

8 Ett arbetsdokument har tagits fram med rådgivning om indikatorplaner för de nya landsbygdsutvecklingsprogrammen. Dokumentet om framgångsrik planering finns på webbplatsen för det europeiska nätverket för landsbygdsutveckling. Ett utkast till målkriterier och resultatindikatorer för de nya landsbygdsutvecklingsprogrammen finns också på den här sidan under WS6 på:

http://enrd.ec.europa.eu/en-rd-events-and-meetings/seminars-and-conferences/successful-programming_en/en/successful-programming_en_home.cfm

Resultat av seminarium: Gemenskapsledd lokal utveckling (GLU)/Leader och de nya landsbygdsutvecklingsprogrammen

De potentiella utvecklingssynergier som skulle kunna uppnås under perioden 2014–2020 genom att skapa en koppling mellan olika territoriella intressenter med hjälp av Leadermetoden välkomnades. Några exempel på sådana intressenter är lokala aktionsgrupper inom ramen för landsbygdsutvecklingsprogram, lokala aktionsgrupper inom fiske och andra berörda grupper som använder sig av finansiering från de europeiska struktur- och investeringsfonderna för gemenskapsledd lokal utveckling (GLU).

En viktig faktor vid planering av landsbygdsutvecklingsprogram är att se till att Leadergrupperna hanterar de brister i lokala utvecklingsstrategier som identifierats av Europeiska revisionsrätten⁹. Förfaranden för landsbygdsutvecklingsprogram ska t.ex. planeras för Leadergrupper för att se till att alla projekt som finansieras, och alla åtgärder som utförs, av Leadergruppen har en tydlig koppling till de övergripande målen i den lokala utvecklingsstrategin. Detta innebär att välja urvalskriterier och övervakningssystem för att kontrollera att projekten stöder den lokala utvecklingsstrategins åtgärdslogik och säkerställa att Leadermedlen spenderas på det de är avsedda för.

För att förenkla saker och ting kommer centrala Leadermedel från landsbygdsutvecklingsprogrammen för 2014–2020 helt och hållet ägnas åt fokusområde 6B, dvs. att främja lokal utveckling på landsbygden, men tack vare Leaderprogrammets horisontella egenskaper är det även relevant för alla andra fokusområden inom landsbygdsutvecklingsprogram.

Sysselsättning förväntas vara en av de viktigaste prioriteringarna och en resultatindikator för Leaderfinansierade resultat av landsbygdsutvecklingsprogram. Enhetliga metoder för mätning och övervakning av Leaderprogrammets resultat när det gäller att skapa sysselsättning kommer också att vara viktigt för utvecklare av landsbygdsutvecklingsprogram.

Återinförandet av Leadergruppernas möjlighet att få finansiering från flera håll skapar förutsättningar för dessa intressenter inom lokal utveckling att få en mycket mer framträdande roll i främjandet av tillväxt och välbefinnande i sina egna områden, på en mängd olika fronter.

Vid planeringsförberedelserna av landsbygdsutvecklingsprogrammen bör man emellertid även hålla i åtanke att det fortfarande kan finnas behov av att bygga upp Leadergruppernas kapacitet att bedriva verksamhet med hjälp av finansiering från flera håll. Därför kan det vara nödvändigt att alternativen

9 <http://eca.europa.eu/portal/page/portal/pressroom/Presspacks/Previouspresspacks/2010/PresskitSpecialReportNo52010>

för att stärka kompetens och färdigheter planeras in så att de hjälper Leadergrupperna att på ett effektivt sätt samordna konsolideringen av finansiering som är tillgänglig för territoriella strategier i fråga om lokal utveckling¹⁰.

Genom att testa nya metoder och undersöka framgångsfaktorer inom befintlig god praxis i fråga om samordning av finansiering från flera håll och samordning av politik (t.ex. en kombination av EJFLU och EFF) kan myndigheterna bakom landsbygdsutvecklingsprogrammen utforma egna färdplaner för att vidareutveckla effektiviseringen av Leadermetoden under 2014–2020.

Vid seminariet med det europeiska nätverket för landsbygdsutveckling påpekades det att lokala utvecklingsstrategier med finansiering från flera håll inte är något som kan tvingas fram. Syftet var att vägledningen skulle göra det möjligt för processen att ske "organiskt" och i sin egen takt, och återspegla efterfrågan och kapacitetsnivåer på lokala områden.

Därför kan det fortfarande vara så att lokala utvecklingsstrategier som finansieras av en enda källa förekommer vid början av perioden 2014–2020.

Här följer några exempel på verktyg för att främja och möjliggöra den här förändringsprocessen:

- Nationella rättssystem som erbjuder harmoniserade regler mellan finansieringssystem.
- Kapacitetsskapande stöd till intressenter för att ge alla berörda parter kunskap om de olika perspektiv och verksamhetsrealiteter som finns.
- Regelbundna samarbetsmöten mellan de institutioner som är involverade i olika finansieringssystem. Samarbetet bör ske mellan motparter på nationell, regional och lokal nivå, och kommunikationsverktyg kan utformas för att främja dialog för att fastställa utmaningar, komma tillrätta med flaskhalsar och främja flödet av finansiering från flera håll.

Om finansiering från flera håll tillämpas bör ett urval lokala aktionsgrupper upprättas i en samordnad process. Detta kan innebära gemensamma ansökningsomgångar eller en urvalskommitté på nationell eller regional nivå med representanter från olika fonder.

Alternativ för att engagera mellanhänder i förvaltningen av Leader är också möjliga för perioden 2014–2020.

Dessa alternativ kan planeras med två mål:

- Att skapa en gemensam kontaktpunkt som Leadergrupperna kan samarbeta med när det gäller deras finansiering (oavsett om den kommer från en eller flera källor).
- Att minska riskerna för att den administrativa bördan i form av administrativa processer blir alltför stor för förvaltningsmyndigheterna. Detta kan hjälpa förvaltningsmyndigheterna att behålla sin strategiska övervakningsroll i fråga om samordning och kvalitet av genomförandet av Leader.

Mellanhänderna har en bättre utgångspunkt när det gäller att förverkliga det önskemål som deltagare vid seminariet med det europeiska nätverket för landsbygdsutveckling gav uttryck för, nämligen att förenkla förfarandena för mindre projekt. Genom samarbete mellan medlemsstater kan god praxis i sådana förfaranden fastställas/överföras.

Faktorer att hålla i åtanke för landsbygdsutvecklingsprogram i fråga om att skapa genomförbara kopplingar mellan olika territoriella intressenter med hjälp av Leadermetoden:

- Det måste finnas tillräcklig kapacitet för att garantera att alla Leadermedel ägnas åt det de är avsedda för.
- Skapande av sysselsättning är ett viktigt mål för Leader.
- Leadergrupper bör få hjälp att i sin egen takt gradvis övergå till finansiering från flera källor.
- Mellanhänder kan bistå Leadergrupperna och myndigheterna bakom landsbygdsutvecklingsprogrammen med värdefullt tekniskt stöd.

Ytterligare information:

All dokumentation som presenterades vid seminariet om framgångsrik planering finns på:

http://enrd.ec.europa.eu/en-rd-events-and-meetings/seminars-and-conferences/successful-programming_en/en/successful-programming_en_home.cfm

doi:10.2762/53509

ISBN 978-92-79-28925-5

9 789279 289255

